

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Bjelovar

KLASA: 041-01/23-03/45
URBROJ: 613-09-23-10
Bjelovar, 31. listopada 2023.

Izvješće o obavljenoj financijskoj reviziji

**Hrvatska
konzervativna
stranka
za 2022.**

SADRŽAJ

stranica

I.	MIŠLJENJE	1
II.	PODACI O STRANCI	4
	Djelokrug i unutarnje ustrojstvo	4
	Sustav unutarnjih kontrola	5
	Planiranje	6
	Financijski izvještaji	6
III.	REVIZIJA ZA 2022.	12
	Ciljevi i područja revizije	12
	Kriteriji za izražavanje mišljenja	12
	Metode i postupci revizije	13
	Nalaz za 2022.	14
	Provedba naloga i preporuka	17

I. MIŠLJENJE

Na temelju odredaba članka 19. i 21. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 25/19), obavljena je financijska revizija Hrvatske konzervativne stranke (dalje u tekstu: Stranka) za 2022.

Predmet revizije bili su godišnji financijski izvještaji, i to: Bilanca, Izvještaj o prihodima i rashodima, Bilješke uz Bilancu i Bilješke uz Izvještaj o prihodima i rashodima, Financijski plan, Program rada te Izvještaj o primljenim donacijama tijekom godine. Osim godišnjih financijskih izvještaja, predmet revizije bila je i usklađenost poslovanja Stranke sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima koji imaju značajan utjecaj na poslovanje. Revizijom usklađenosti poslovanja obuhvaćena su sljedeća područja: djelokrug i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, planiranje, prihodi, rashodi te imovina, obveze i vlastiti izvori.

Revizija je planirana i obavljena u cilju izražavanja mišljenja jesu li financijski izvještaji u svim značajnim odrednicama sastavljeni u skladu s primjenjivim okvirom financijskog izvještavanja, a poslovanje usklađeno sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima.

O financijskim izvještajima izraženo je uvjetno mišljenje, a o usklađenosti poslovanja bezuvjetno mišljenje.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim Okvirom profesionalnih načela, standarda i smjernica Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) (Narodne novine 66/23) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

A) UVJETNO MIŠLJENJE O FINACIJSKIM IZVJEŠTAJIMA

Prema mišljenju Državnog ureda za reviziju, financijski izvještaji Stranke za 2022. sastavljeni su u svim značajnim odrednicama u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu te Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, osim u dijelu opisanom u odjeljku Osnova za izražavanje uvjetnog mišljenja o financijskim izvještajima.

Osnova za izražavanje uvjetnog mišljenja o financijskim izvještajima

Mišljenje o financijskim izvještajima izraženo je u skladu s ISSAI 200 Načelima financijske revizije i pripadajućim revizijskim standardima.

Za izražavanje mišljenja pribavljeni su dostatni i primjereni revizijski dokazi.

Činjenice koje su utjecale na izražavanje uvjetnog mišljenja opisane su u nastavku.

- Pojedini poslovni događaji u poslovnim knjigama nisu evidentirani na temelju vjerodostojne i uredne knjigovodstvene isprave. Tako su rashodi za ostale usluge (usluge savjetovanja, odnosa s javnošću i Facebook komunikacije) u iznosu od 111.600,00 kn evidentirani u poslovnim knjigama bez izvješća o obavljenim uslugama, odnosno dokumentacije (specifikacije) iz koje bi bilo vidljivo koje su usluge obavljene (vrsta usluge), količina i jedinična cijena obavljenih usluga.

Nadalje, za reprezentaciju ostvareni rashodi u iznosu od 35.047,00 kn evidentirani su u poslovnim knjigama na temelju ispostavljenih računa na kojima, u većini slučajeva, nisu navedeni razlozi ugošćivanja te korisnici usluga reprezentacije.

Od lipnja 2021. Stranka ima članove u predstavničkim tijelima 18 jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. U poslovnim knjigama su evidentirana (izravnim raščlanjivanjem stavki glavne knjige) i u financijskim izvještajima iskazana potraživanja za prihode iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za redovito godišnje financiranje Stranke u iznosu od 9.930,00 kn, a odnose se na potraživanja iz prethodne godine. Stranka za 2022. nije pribavila odluke jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave o visini sredstava za redovito financiranje političkih stranaka i njihovoj raspodjeli te za 2022. nije utvrdila, u poslovnim knjigama evidentirala ni u financijskim izvještajima iskazala potraživanja (odnosno odgođeno priznavanje prihoda) za prihode iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u kojima ima članove u predstavničkim tijelima. Revizijom je utvrđeno da koncem 2022. dospjela potraživanja od jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koja se odnose na 2022., a koja nisu evidentirana u poslovnim knjigama iznose 10.458,00 kn te ukupna potraživanja od jedinica lokalne samouprave iznose 20.388,00 kn. (točka 2. Nalaza)

B) BEZUVJETNO MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI POSLOVANJA

Prema mišljenju Državnog ureda za reviziju, poslovanje Stranke za 2022. u svim značajnim odrednicama obavljano je u skladu sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima, navedenim u poglavlju III. REVIZIJA ZA 2022. pod naslovom Kriteriji za izražavanje mišljenja.

Osnova za izražavanje bezuvjetnog mišljenja o usklađenosti poslovanja

Mišljenje o usklađenosti poslovanja izraženo je u skladu s ISSAI 400 Načelima revizije usklađenosti i pripadajućim revizijskim standardima.

Za izražavanje mišljenja pribavljeni su dostatni i primjereni revizijski dokazi.

Provjerom usklađenosti poslovanja u odnosu na kriterije za izražavanje mišljenja nisu utvrđene značajnije nepravilnosti.

Obveze Stranke

Stranka je obvezna pripremiti, sastaviti i objaviti financijske izvještaje u skladu s primjenjivim okvirom financijskog izvještavanja, uspostaviti unutarnje kontrole u cilju sastavljanja financijskih izvještaja bez pogrešnog iskazivanja zbog prijevare ili pogreške te namjenski i svrhovito koristiti sredstva i voditi poslovanje usklađeno sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima.

Obveze Državnog ureda za reviziju

U skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) cilj revizije je steći razumno uvjerenje jesu li financijski izvještaji kao cjelina sastavljeni bez značajno pogrešnog iskazivanja podataka zbog prijevare ili pogreške, provjeriti usklađenost poslovanja sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima te sastaviti izvješće o obavljenoj reviziji. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije jamstvo da će revizija obavljena u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) uvijek otkriti značajno pogrešno iskazivanje kada ono postoji, jer se revizija obavlja na temelju uzorka.

Obavljanjem revizije, državni revizori procjenjuju rizike značajno pogrešnog iskazivanja podataka u financijskim izvještajima te rizike da se poslovanje ne vodi u skladu sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima. Na temelju procjene rizika određuju revizijski pristup i postupke te pribavljaju dostatne i primjerene revizijske dokaze koji osiguravaju osnovu za izražavanje mišljenja. Također, provjeravaju unutarnje kontrole značajne za pripremu, sastavljanje i objavu financijskih izvještaja te unutarnje kontrole koje osiguravaju usklađenost poslovanja.

Državni ured za reviziju izražava mišljenje o financijskim izvještajima i mišljenje o usklađenosti poslovanja sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima, navedenim u poglavlju III. REVIZIJA ZA 2022. pod naslovom Kriteriji za izražavanje mišljenja.

II. PODACI O STRANCI

Djelokrug i unutarnje ustrojstvo

Stranka je osnovana u studenome 2014., a svojstvo pravne osobe stekla je upisom u Registar političkih stranaka u prosincu 2014. Prema rješenju Ministarstva uprave (od srpnja 2020. Ministarstvo pravosuđa i uprave) i Registru političkih stranaka, sjedište Stranke je Metalčeva 5, Zagreb.

Djelokrug Stranke određen je Programom i Statutom Stranke.

Programom Stranke uređena su i utvrđena područja kao što su: načela modernog konzervativizma; Republika Hrvatska kao država ravnopravnih i slobodnih građana jednakih pred zakonom bez obzira na spol, dob, nacionalnu, rasnu ili vjersku pripadnost; sloboda govora i mišljenja; zaštita prava i interesa hrvatskih građana diljem svijeta i njegovanje posebnih odnosa s Hrvatima u Bosni i Hercegovini; zaštita života od rođenja do prirodne smrti, obitelj kao temelj društva; manji i svrhovitiji nameti te pojednostavljenje poreznog sustava; transparentna i učinkovita javna uprava; decentralizacija Republike Hrvatske; jednaka briga o urbanom i ruralnom razvoju te revitalizacija hrvatskog sela i otoka; slobodno tržište lišeno protekcionizma i nelojalne konkurencije te prihvaćanje Europske unije isključivo kao zajednice suverenih nacionalnih država koje međusobno surađuju.

Statutom Stranke, koji je u listopadu 2021. donio Sabor Stranke, utvrđena je svrha osnivanja Stranke, njezin naziv, područje i pravni okvir djelovanja te sjedište; znak i pečat te predstavljanje i zastupanje Stranke, članstvo; ustrojstvo (središnja upravna tijela Stranke, način njihova izbora i opoziva, trajanje mandata te način rada i odlučivanja); područna ustrojstvena tijela Stranke, financiranje te ostala pitanja značajna za rad i djelovanje Stranke.

Stranka je ustrojena prema teritorijalnom načelu. Područni ustrojstveni oblici Stranke su podružnice (osnivanju se za županije, Grad Zagreb i hrvatsku dijasporu) te organizacije (osnivaju se za općine, gradove, gradske četvrti Grada Zagreba i svaku pojedinu državu u inozemstvu). Do konca 2022. Stranka je registrirala 51 organizaciju (devet županijskih, 26 gradskih i 16 općinskih organizacija).

Prema odredbama Statuta, Središnja upravna tijela Stranke su: Sabor, Glavni odbor, Predsjedništvo, Nadzorni odbor te Sud časti. Mandat članova tijela Stranke traje četiri godine ili do opoziva Sabora Stranke.

Sabor je najviše programsko, statutarno i izborno tijelo Stranke, a održava se jednom u četiri godine. Donosi i mijenja Program, Statut, Poslovnik o radu Sabora te druge odluke u skladu sa Statutom Stranke, bira i razrješava Predsjednika, četiri člana Predsjedništva i Nadzorni odbor, raspravlja i prihvaća izvješće o radu Predsjednika, donosi zaključke, deklaracije ili rezolucije o svim bitnim pitanjima koja se tiču rada Stranke i društvenih, političkih, socijalnih i gospodarskih prilika u Republici Hrvatskoj te donosi odluke o promjeni sjedišta Stranke, prestanku rada Stranke i udruživanju s drugom političkom strankom. Odluke se donose natpolovičnom većinom glasova nazočnih izaslanika Sabora.

Glavni odbor je najviše izvršno i upravno tijelo Stranke, koje između dva zasjedanja Sabora koordinira rad Stranke i samostalno odlučuje u okviru utvrđene politike, Programa i Statuta.

Glavni odbor, između ostalog, provodi i odgovoran je za provođenje odluka Sabora, na prijedlog Predsjedništva raspravlja i donosi strateške i provedbene odluke i programe o gospodarskim i socijalnim pitanjima, odluke o zaštiti nacionalnih interesa te raspravlja o svim drugim političkim pitanjima u skladu s Programom i Statutom Stranke, donosi poslovnik o svom radu te bira i razrješava predsjednika Glavnog odbora i predsjednika te dva člana Suda časti. Odluke se donose natpolovičnom većinom glasova nazočnih članova Glavnog odbora.

Predsjedništvo je središnje upravno i izvršno tijelo Stranke koje provodi odluke i zaključke Glavnog odbora i Sabora te rješava tekuće političke i organizacijske poslove Stranke. Sastavljeno je od pet članova (Predsjednik i četiri člana). Predsjedništvo, između ostalog, operativno provodi Program Stranke, odluke Sabora i Glavnog odbora Stranke; osniva radna tijela i koordinira rad stručnih odbora i interesnih klubova; pribavlja sredstva, organizira i brine se za materijalno i financijsko poslovanje; donosi izborni program Stranke, odlučuje o konačnom izgledu svih izbornih kandidacijskih lista Stranke, brine se o pravilnom, statutarnom i zakonitom funkcioniranju Stranke na svim razinama; obavlja druge poslove u skladu sa Statutom i donosi druge odluke koje nisu u nadležnosti drugih tijela Stranke.

Nadzorni odbor ima predsjednika i dva člana, a, između ostalog, prati redovno financijsko poslovanje Stranke obavljajući pregled poslovnih knjiga, prati vanjske financijske uvjete i stanje u vezi s djelovanjem Stranke te odlučuje o usklađenosti sa Statutom, aktima i odlukama svih tijela Stranke.

Sud časti ima predsjednika i dva člana, a, između ostalog, na zahtjev Predsjedništva, Glavnog odbora, podružnica i organizacija vodi postupak utvrđivanja stranačke odgovornosti protiv člana Stranke, donosi prvostupanjsku odluku o isključenju člana Stranke te odlučuje u prvostupanjskom postupku utvrđivanja stranačke odgovornosti prema članu središnjih tijela Stranke, a po eventualnoj žalbi konačnu odluku donosi Glavni odbor.

Stranku predstavlja i zastupa Predsjednik Stranke. Između ostalog, provodi politiku Stranke u okviru Programa, Statuta i zacrtanih smjernica, brine se o izvršavanju odluka Sabora, Glavnog odbora i Predsjedništva, potpisuje sve akte Stranke te javno iznosi i proklamira političke stavove Stranke. Od 2. listopada 2021. i u vrijeme obavljanja revizije (listopad 2023.) Predsjednik Stranke je Denis Bevanda.

Osim Statuta, doneseni su Kodeks časti, Pravilnik o materijalno-financijskom poslovanju te Poslovnik o radu Glavnog odbora.

Koncem 2022. Stranka nema zaposlenih.

Sustav unutarnjih kontrola

Prema odredbama članka 3. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija (Narodne novine 121/14 i 114/22), poslovanje neprofitne organizacije treba se temeljiti na načelu dobrog financijskog upravljanja i kontrola te načelu javnosti i transparentnosti. Financijsko upravljanje i kontrole su sustav unutarnjih kontrola kojim se osigurava, upravljajući rizicima, razumna sigurnost da će se u ostvarivanju ciljeva neprofitne organizacije sredstva koristiti namjenski, etično, ekonomično, djelotvorno i učinkovito.

Pravilnik o materijalno-financijskom poslovanju kojim je, između ostalog, utvrđeno pravo stvaranja obveza, financiranje Stranke, raspolaganje i kontrola raspolaganja imovinom te izvještavanje donesen je u ožujku 2015. Na temelju odredaba članka 6. navedenog Pravilnika, Predsjednik Stranke je obavljao formalnu, računsku i suštinsku ispravnost knjigovodstvenih isprava (ulazni računi, prilozi uz račune, drugi knjigovodstveni dokumenti).

Knjigovodstvene usluge (knjiženje na temelju knjigovodstvenih isprava u financijskom knjigovodstvu i knjigovodstvu kupaca i dobavljača te izrada godišnjih obračuna) obavlja pravna osoba na temelju zaključenog ugovora.

Nadzorni odbor je u ožujku 2023. obavio pregled poslovnih knjiga i financijskih izvješća za 2022., o čemu je sastavio izvješće u kojem je navedeno da u poslovanju Stranke nepravilnosti nisu utvrđene.

Kodeksom časti (iz 2015.) utvrđena su etička načela i pravila ponašanja kojih se mora pridržavati svaki član Stranke, uređen je postupak pred Statutarnim vijećem u slučaju povrede načela propisanih Kodeksom časti te stegovne mjere koje mogu biti izrečene prema članu koji se ogriješio o Kodeks. Pristupanjem u članstvo Stranke svaki član prihvaća odredbe Kodeksa časti.

Stranka objavljuje izvještaje i planove te u svrhu komunikacije koristi svoje mrežne stranice i e-poštu (za unutarnju komunikaciju koristi i WhatsApp grupu za komunikaciju Predsjedništva i Glavnog odbora Stranke te Zoom Video Communications, a za vanjsku komunikaciju i Facebook, Instagram te Twitter).

Planiranje

Financijski plan i Program rada za 2022. doneseni su u prosincu 2021., a izmjene Financijskog plana u prosincu 2022.

Financijski plan te njegove izmjene sastoje se od plana prihoda i rashoda. Financijskim planom planirani su prihodi u iznosu od 850.100,00 kn, rashodi u iznosu od 450.000,00 kn te višak prihoda u iznosu od 400.100,00 kn. Izmjenama Financijskog plana, prihodi su planirani u iznosu od 850.050,00 kn, rashodi u iznosu od 470.000,00 kn te višak prihoda u iznosu od 380.050,00 kn. Planirani prihodi odnose se na prihode po posebnim propisima iz proračuna u iznosu od 850.000,00 kn te prihode od imovine (kamate na oročena sredstva i depozite po viđenju) u iznosu od 50,00 kn. Planirani rashodi odnose se na materijalne rashode u iznosu od 455.000,00 kn (od čega su vrijednosno značajniji rashodi za usluge u iznosu od 377.000,00 kn i reprezentacija u iznosu od 33.000,00 kn), rashode amortizacije u iznosu od 14.000,00 kn te financijske rashode u iznosu od 1.000,00 kn.

Program rada za 2022. sadrži jednu aktivnost, i to: redovitu aktivnost u radu Stranke. Uz opis aktivnosti navedena su ukupna financijska sredstva potrebna za realizaciju navedene aktivnosti te izvor financiranja. Izmjene Programa rada nisu donesene.

Financijski izvještaji

Stranka vodi poslovne knjige i sastavlja financijske izvještaje prema odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referenduma (Narodne novine 29/19 i 98/19) te propisima o računovodstvu za neprofitne organizacije.

Za 2022. sastavljeni su sljedeći financijski izvještaji: Izvještaj o prihodima i rashodima, Bilanca te Bilješke uz financijske izvještaje (uz Izvještaj o prihodima i rashodima te uz Bilancu). Financijski izvještaji, Program rada za 2022., Financijski plan za 2022. te njegove izmjene i Izvješće o primljenim donacijama za financiranje redovne političke aktivnosti od 1. siječnja do 31. prosinca 2022. u propisanom roku dostavljeni su Državnom uredu za reviziju i Državnom izbornom povjerenstvu unosom u informacijski sustav za nadzor financiranja te su objavljeni na mrežnim stranicama Državnog izbornog povjerenstva. Podaci iskazani u objavljenim financijskim izvještajima istovjetni su podacima evidentiranim u poslovnim knjigama.

a) Izvještaj o prihodima i rashodima

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima za 2022., ukupni prihodi ostvareni su u iznosu od 850.266,00 kn, što je 275.371,00 kn ili 24,5 % manje u odnosu na prethodnu godinu. Ostvareni ukupni prihodi su u odnosu na planirane veći za 216,00 kn.

U tablici broj 1 daju se podaci o ostvarenim prihodima.

Tablica broj 1

Ostvareni prihodi

u kn

Redni broj	Prihodi	Ostvareno za 2021.	Ostvareno za 2022.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Prihodi iz državnog proračuna	797.202,00	704.704,00	88,4
2.	Prihodi iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave	214.994,00	145.536,00	67,7
3.	Prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija)	7.000,00	0,00	-
4.	Drugi prihodi	106.441,00	26,00	0,0
	Ukupni prihodi	1.125.637,00	850.266,00	75,5

Vrijednosno najznačajniji prihodi odnose se na prihode iz državnog proračuna u iznosu od 704.704,00 kn ili 82,9 % te prihode iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (dalje u tekstu: jedinice lokalne samouprave) u iznosu od 145.536,00 kn ili 17,1 % ukupno ostvarenih prihoda.

U odnosu na prethodnu godinu, ukupni prihodi manje su ostvareni za 275.371,00 kn ili 24,5 % jer su, između ostalog, značajno manje ostvareni drugi prihodi (prethodne godine su u okviru drugih prihoda pogrešno u poslovnim knjigama evidentirani i u financijskim izvještajima iskazani predujmovi u iznosu od 106.250,00 kn primljeni od političkih stranaka – koalicijskih partnera za financiranje izborne promidžbe za lokalne izbore koji su održani u svibnju 2021.).

Ostvareni prihodi korišteni su za financiranje rashoda redovnog poslovanja, odnosno za ostvarivanje ciljeva utvrđenih Statutom i Programom Stranke.

– Prihodi iz državnog proračuna

Prihodi iz državnog proračuna ostvareni u iznosu od 704.704,00 kn odnose se na prihode za redovito godišnje financiranje Stranke. Ostvareni su na temelju odredbe članka 6., stavka 1. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu, prema kojoj pravo na redovito godišnje financiranje iz sredstava državnog proračuna imaju političke stranke koje su prema konačnim rezultatima izbora dobile zastupničko mjesto u Hrvatskome saboru i nezavisni zastupnici. Na temelju odredaba članaka 7., 9. i 10. navedenog Zakona, Odbor za Ustav, Poslovnik i politički sustav Hrvatskog sabora donio je odluke o raspoređivanju sredstava za rad političkih stranaka i nezavisnih zastupnika u siječnju, lipnju i rujnu 2022. (Narodne novine 11/22, 78/22 i 115/22), prema kojima su Stranci za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2022. raspoređena sredstva ukupno u iznosu od 704.704,00 kn, za osvojena dva zastupnička mjesta na izborima za zastupnike u 10. saziv Hrvatskog sabora održanim u srpnju 2020. Sredstva iz državnog proračuna doznačavana su na središnji račun Stranke tromjesečno.

– Prihodi iz proračuna jedinica lokalne samouprave

Prihodi iz proračuna jedinica lokalne samouprave ostvareni su u iznosu od 145.536,00 kn, a odnose se na prihode za redovito godišnje financiranje Stranke. Ostvareni su na temelju odredaba Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu te odluka jedinica lokalne samouprave o financiranju Stranke iz njihovih proračuna. Prema odredbama članka 6., stavka 2. navedenog Zakona, pravo na redovito godišnje financiranje iz sredstava proračuna jedinice lokalne samouprave imaju političke stranke koje su prema konačnim rezultatima izbora dobile mjesto člana u predstavničkom tijelu jedinice lokalne samouprave i nezavisni vijećnici. Prema odredbama članka 7. navedenog Zakona, sredstva se raspoređuju na način da se utvrdi jednaki iznos sredstava za svakog člana u predstavničkom tijelu jedinice lokalne samouprave, tako da pojedinoj političkoj stranci koja je bila predlagatelj liste pripadaju sredstva razmjerna broju dobivenih mjesta članova u predstavničkom tijelu jedinice lokalne samouprave prema konačnim rezultatima izbora za članove predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave.

Koncem 2022. Stranka ima 34 člana u predstavničkim tijelima 18 jedinica lokalne samouprave (tri županije, tri grada i 12 općina). Sredstva su primljena od jedinica lokalne samouprave većim dijelom tromjesečno, a u nekim slučajevima polugodišnje ili u godišnjem iznosu.

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima za 2022., ukupni rashodi ostvareni su u iznosu od 474.447,00 kn, što je 941.868,00 kn ili 66,5 % manje u odnosu na prethodnu godinu. Ostvareni ukupni rashodi su u odnosu na planirane veći za 4.447,00 kn ili 0,9 %.

U tablici broj 2 daju se podaci o ostvarenim rashodima.

Tablica broj 2

Ostvareni rashodi

u kn

Redni broj	Rashodi	Ostvareno za 2021.	Ostvareno za 2022.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Materijalni rashodi	1.322.680,00	457.207,00	34,6
1.1.	Rashodi za promidžbu i informiranje	495.641,00	59.483,00	12,0
1.2.	Drugi materijalni rashodi	827.039,00	397.724,00	48,1
2.	Rashodi amortizacije	10.890,00	14.752,00	135,5
3.	Financijski rashodi	8.745,00	1.055,00	12,1
4.	Rashodi za donacije (pomoći)	74.000,00	0,00	-
5.	Drugi rashodi	0,00	1.433,00	-
	Ukupni rashodi	1.416.315,00	474.447,00	33,5
	Ukupni prihodi (veza Tablica broj 1)	1.125.637,00	850.266,00	75,5
	Višak prihoda	0,00	375.819,00	-
	Manjak prihoda	290.678,00	0,00	-

Vrijednosno značajniji rashodi odnose se na materijalne rashode u iznosu od 457.207,00 kn ili 96,4 % i rashode amortizacije u iznosu od 14.752,00 kn ili 3,1 % ukupno ostvarenih rashoda. Svi drugi rashodi iznose 2.488,00 kn ili 0,5 % ukupno ostvarenih rashoda.

U odnosu na prethodnu godinu, znatno manje su ostvareni rashodi za promidžbu i informiranje za 436.158,00 kn ili 88,0 % (u 2022. Stranka nije sudjelovala u izbornim aktivnostima), a rashodi za donacije (pomoći) nisu ostvareni.

– Materijalni rashodi

Materijalni rashodi ostvareni u iznosu od 457.207,00 kn odnose se na rashode za promidžbu i informiranje (između ostalog, nabava promidžbenog materijala: majice, letci, baner, upaljači) za redovno poslovanje Stranke u iznosu od 59.483,00 te druge materijalne rashode u iznosu od 397.724,00 kn.

Drugi materijalni rashodi u iznosu od 397.724,00 kn odnose se na ostale usluge (usluge savjetovanja, odnosa s javnošću i Facebook komunikacije) u iznosu od 111.600,00 kn, zakupnine i najamnine u iznosu od 99.157,00 kn, usluge telefona i prijevoza u iznosu od 61.106,00 kn, reprezentaciju (ugostiteljske usluge) u iznosu od 35.047,00 kn, komunalne usluge u iznosu od 28.123,00 kn, naknade troškova službenih putovanja (troškovi goriva i cestarine) u iznosu od 24.447,00 kn, rashode za materijal i energiju (uredski materijal, sitni inventar, energija) u iznosu od 20.707,00 kn te druge nespomenute materijalne rashode u iznosu od 17.537,00 kn.

– Rashodi amortizacije

Rashodi amortizacije ostvareni u iznosu od 14.752,00 kn odnose se na amortizaciju računalne i uredske opreme. Amortizacija je obračunana po stopama utvrđenim Pravilnikom o neprofitnom računovodstvu i računskom planu (Narodne novine 1/15, 25/17, 96/18, 103/18 – ispravak i 134/22).

– Financijski rashodi

Financijski rashodi ostvareni u iznosu od 1.055,00 kn odnose se na bankarske usluge i usluge platnog prometa.

– Drugi rashodi

Drugi rashodi ostvareni su u iznosu od 1.433,00 kn i odnose se na uplatu u državni proračun s osnova plaćanja novčane kazne za nepoštivanje načela ravnopravnosti spolova pri predlaganju kandidacijskih lista za izbor članova predstavničkog tijela u jedinici lokalne samouprave.

– Višak prihoda

Višak prihoda za 2022. iznosi 375.819,00 kn. Preneseni višak prihoda iz prethodne godine iznosi 54.518,00 kn te višak prihoda raspoloživ u sljedećem razdoblju iznosi 430.337,00 kn.

b) Bilanca

Prema podacima iz Bilance na dan 31. prosinca 2022., ukupna vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora iskazana je u iznosu od 463.740,00 kn.

U tablici broj 3 daju se podaci o vrijednosti imovine te obveza i vlastitih izvora početkom i koncem 2022.

Tablica broj 3

Vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora

u kn

Redni broj	Opis	1. siječnja 2022.	31. prosinca 2022.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Nefinancijska imovina	50.549,00	35.797,00	70,8
1.1.	Proizvedena dugotrajna imovina	50.549,00	35.797,00	70,8
2.	Financijska imovina	38.824,00	427.943,00	1 102,3
2.1.	Novac u banci i blagajni	27.179,00	413.901,00	1 522,9
2.2.	Depoziti, jamčevni polozi i potraživanja od zaposlenih te za više plaćene poreze i drugo	0,00	4.112,00	-
2.3.	Potraživanja za prihode	11.645,00	9.930,00	85,3
	Ukupno imovina	89.373,00	463.740,00	518,9
3.	Obveze	34.855,00	33.403,00	95,8
3.1.	Obveze za rashode	34.855,00	33.403,00	95,8
4.	Vlastiti izvori	54.518,00	430.337,00	789,3
	Ukupno obveze i vlastiti izvori	89.373,00	463.740,00	518,9

Ukupna vrijednost imovine, odnosno obveza i vlastitih izvora koncem 2022. iskazana je u iznosu od 463.740,00 kn i u odnosu na stanje početkom 2022. veća je za 374.367,00 kn ili 418,9 %, najvećim dijelom zbog povećanja novca u poslovnoj banci te ostvarenog viška prihoda u izvještajnom razdoblju.

Vrijednost nefinancijske imovine (proizvedene dugotrajne imovine) u iznosu od 35.797,00 kn odnosi se na računala i računalnu opremu, namještaj te komunikacijsku opremu.

Financijska imovina u iznosu od 427.943,00 kn odnosi se na novac u poslovnoj banci (sredstva na žiroračunu za redovno poslovanje) u iznosu od 413.901,00 kn, potraživanja za prihode iz proračuna jedinica lokalne samouprave za redovito godišnje financiranje Stranke u iznosu od 9.930,00 kn te na potraživanja za predujmove u iznosu od 4.112,00 kn (račun za dani predujam evidentiran je u poslovnim knjigama u rujnu 2023.).

Obveze (za rashode) u iznosu od 33.403,00 kn odnose se najvećim dijelom na obveze prema dobavljačima u iznosu od 33.400,00 kn koje su u cijelosti podmirene do konca rujna 2023.

Vlastiti izvori u iznosu od 430.337,00 kn odnose se na višak prihoda raspoloživ u sljedećem razdoblju (od čega je višak prihoda u 2022. u iznosu od 375.819,00 kn te preneseni višak prethodne godine u iznosu od 54.518,00 kn).

III. REVIZIJA ZA 2022.

Postupci revizije provedeni su od 10. srpnja do 31. listopada 2023.

Ciljevi i područja revizije

U skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) i odredbama Zakona o Državnom uredu za reviziju, određeni su ciljevi financijske revizije.

Ciljevi revizije bili su:

- provjeriti istinitost i vjerodostojnost financijskih izvještaja
- provjeriti primjenu zakona i drugih propisa u vezi s organizacijom i financijsko-računovodstvenim poslovanjem
- provjeriti pravilnost stjecanja prihoda
- provjeriti pravilnost ostvarenja rashoda, odnosno provjeriti jesu li financijska sredstva korištena isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih programom i statutom političke stranke
- provjeriti provedbu naloga i preporuka iz prošle revizije
- provjeriti pravilnost izvršenja drugih transakcija.

Područja revizije određena su na temelju procjene rizika pojave nepravilnosti zbog prijave ili pogreške. Radi procjene rizika, provjerene su unutarnje kontrole značajne za pripremu, sastavljanje i objavu financijskih izvještaja.

Kriteriji za izražavanje mišljenja

Kriteriji za izražavanje mišljenja o financijskim izvještajima su:

1. Zakon o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumima
2. Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija
3. Pravilnik o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i Registru neprofitnih organizacija (Narodne novine 31/15, 67/17, 115/18 i 21/21)
4. Pravilnik o neprofitnom računovodstvu i računskom planu.

Kriteriji za izražavanje mišljenja o usklađenosti poslovanja su:

1. Zakon o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumima
2. Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija
3. Zakon o političkim strankama (Narodne novine 76/93, 111/96, 164/98, 36/01 i 28/06)
4. Pravilnik o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i Registru neprofitnih organizacija
5. Pravilnik o neprofitnom računovodstvu i računskom planu
6. Pravilnik o načinu vođenja evidencija, izdavanja potvrda te unosa izvješća o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumima u informacijski sustav za nadzor financiranja (Narodne novine 71/19)
7. Pravilnik o sustavu financijskog upravljanja i kontrola te izradi i izvršavanju financijskih planova neprofitnih organizacija (Narodne novine 119/15)
8. Statut i Program Stranke
9. Program rada Stranke za 2022. te Financijski plan za 2022. i njegove izmjene.

Metode i postupci revizije

Za potrebe prikupljanja revizijskih dokaza, proučena je i analizirana pravna regulativa te dokumentacija i informacije o poslovanju Stranke. Ocijenjeno je funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola radi određivanja revizijskog pristupa. Podaci iskazani u financijskim izvještajima uspoređeni su s podacima iz prethodnog razdoblja i s podacima iz plana, u cilju utvrđivanja područja rizika. Također, korištene su objave u elektroničkim medijima, tisku te na mrežnim stranicama. Provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima. Provjerena je dosljednost primjene zakona, drugih propisa i unutarnjih akata. Za izračun i analizu značajnih pokazatelja, omjera i trendova, primijenjeni su odgovarajući analitički postupci. Obavljena je detaljna provjera stavki na računima te knjige ulaznih računa. Obavljeni su razgovori s odgovornom osobom u vezi s pojedinim poslovnim događajima.

Nalaz za 2022.

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: djelokrug i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, planiranje, računovodstveno poslovanje, financijski izvještaji, prihodi, rashodi te imovina, obveze i vlastiti izvori.

Obavljenom revizijom za 2022. utvrđene su nepravilnosti i propust koje se odnose na planiranje te računovodstveno poslovanje.

1. Planiranje

1.1. Stranka je donijela Financijski plan za 2022. i njegove izmjene te Program rada za 2022.

Financijski plan te njegove izmjene sastoje se od plana prihoda i rashoda, ali ne sadrže plan zaduživanja i otplata (u 2022. Stranka se nije zaduživala) te obrazloženje financijskog plana. Financijskim planom planirani su prihodi u iznosu od 850.100,00 kn, rashodi u iznosu od 450.000,00 kn te višak prihoda u iznosu od 400.100,00 kn. Izmjenama Financijskog plana, prihodi su planirani u iznosu od 850.050,00 kn, rashodi u iznosu od 470.000,00 kn te višak prihoda u iznosu od 380.050,00 kn. Odredbama članka 50. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu, propisano je da su političke stranke koje vode dvojno knjigovodstvo dužne financijski plan za iduću kalendarsku godinu sastaviti u skladu s propisima kojima se uređuje financijsko poslovanje i računovodstvo neprofitnih organizacija. Odredbama članka 5. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija i članka 12. Pravilnika o sustavu financijskog upravljanja i kontrola te izradi i izvršavanju financijskih planova neprofitnih organizacija, propisano je da se financijski plan neprofitne organizacije sastoji od plana prihoda i rashoda, plana zaduživanja i otplata te obrazloženja financijskog plana. Prema odredbama članka 14. navedenog Pravilnika, plan zaduživanja i otplata sadrži, između ostalog, najviši iznos do kojega se neprofitna organizacija može jednokratno kratkoročno zadužiti, kao i najviši iznos do kojega neprofitna organizacija može jednokratno dati kratkoročne zajmove. Odredbama članka 17. navedenog Pravilnika, propisano je da se obrazloženje financijskog plana sastoji od obrazloženja skupina prihoda i rashoda te programa, aktivnosti i projekata koji se planiraju provoditi u godini za koju se donosi financijski plan. Obrazloženje skupina prihoda i rashoda mora sadržavati parametre koji su se koristili kod izračuna potrebnih sredstava za svaku od skupina prihoda i rashoda. Obrazloženje programa, aktivnosti i projekata mora sadržavati poveznicu s programom rada i potrebnim sredstvima za njihovu provedbu.

Program rada za 2022. sadrži jednu aktivnost, i to: redovitu aktivnost u radu Stranke. Uz opis aktivnosti naveden je planirani rashod te izvor financiranja. Izmjene Programa rada za 2022. nisu donesene, iako su izmjenama Financijskog plana za 2022. mijenjani planirani prihodi i rashodi.

Državni ured za reviziju nalaže uz financijski plan donijeti plan zaduživanja i otplata te obrazloženje financijskog plana u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija i Pravilnika o sustavu financijskog upravljanja i kontrola te izradi i izvršavanju financijskih planova neprofitnih organizacija.

Nadalje, preporučuje pri izmjenama financijskog plana donijeti i izmjene programa rada kako bi se omogućilo učinkovitije upravljanje i kontrola financijskih sredstava te stvorili preduvjeti da se sredstva koriste isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih godišnjim programom rada.

2. Računovodstveno poslovanje

- 2.1. Stranka je obvezna voditi poslovne knjige i sastavljati financijske izvještaje prema odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu te propisima o računovodstvu za neprofitne organizacije.

Pojedini poslovni događaji u poslovnim knjigama nisu evidentirani na temelju vjerodostojne i uredne knjigovodstvene isprave. Tako su rashodi za ostale usluge (usluge savjetovanja, odnosa s javnošću i Facebook komunikacije) u iznosu od 111.600,00 kn evidentirani u poslovnim knjigama bez izvješća o obavljenim uslugama, odnosno dokumentacije (specifikacije) iz koje bi bilo vidljivo koje su usluge obavljene (vrsta usluge), količina i jedinična cijena obavljenih usluga. Nadalje, za reprezentaciju su ostvareni rashodi u iznosu od 35.047,00 kn na temelju ispostavljenih računa na kojima, u većini slučajeva, nisu navedeni razlozi ugošćivanja te korisnici usluga reprezentacije.

Prema odredbi članka 17. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, knjiženje i evidentiranje poslovnih događaja u poslovnim knjigama temelji se na vjerodostojnim, istinitim, urednim i prethodno kontroliranim knjigovodstvenim ispravama. Vjerodostojna je ona knjigovodstvena isprava koja potpuno i istinito odražava nastali poslovni događaj. Knjigovodstvena isprava je uredna kada se iz nje nedvosmisleno može utvrditi mjesto i vrijeme njezina sastavljanja i njezin materijalni sadržaj što znači narav, vrijednost i vrijeme nastanka poslovnog događaja povodom kojeg je sastavljena.

Državni ured za reviziju nalaže evidentirati poslovne događaje u poslovnim knjigama na temelju vjerodostojne dokumentacije u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija.

Od lipnja 2021. Stranka ima članove u predstavničkim tijelima 18 jedinica lokalne samouprave. U poslovnim knjigama su evidentirana (izravnim raščlanjivanjem stavki glavne knjige) i u financijskim izvještajima iskazana potraživanja za prihode iz proračuna jedinica lokalne samouprave za redovito godišnje financiranje Stranke u iznosu od 9.930,00 kn, a odnose se na potraživanja iz prethodne godine. Stranka za 2022. nije pribavila odluke jedinica lokalne samouprave o visini sredstava za redovito financiranje političkih stranaka i njihovoj raspodjeli te za 2022. nije utvrdila, u poslovnim knjigama evidentirala ni u financijskim izvještajima iskazala potraživanja (odnosno odgođeno priznavanje prihoda) za prihode iz proračuna jedinica lokalne samouprave u kojima ima članove u predstavničkim tijelima. Revizijom je utvrđeno da koncem 2022. dospjela potraživanja od jedinica lokalne samouprave koja se odnose na 2022., a koja nisu evidentirana u poslovnim knjigama iznose 10.458,00 kn te ukupna potraživanja od jedinica lokalne samouprave iznose 20.388,00 kn.

Prema odredbama članka 10. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, neprofitna organizacija obvezna je u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i rashoda te o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora, a podaci se u poslovne knjige unose po nastanku poslovnog događaja, najkasnije u roku primjerenom za sastavljanje financijskih izvještaja. Odredbom članka 22. Pravilnika o neprofitnom računovodstvu i računskom planu, propisano je da potraživanja za prihode poslovanja, između ostalog, sadrže i potraživanja za prihode po posebnim propisima.

Državni ured za reviziju nalaže pribavljati odluke jedinica lokalne samouprave o visini sredstava za redovito financiranje političkih stranaka te na temelju navedenih odluka evidentirati potraživanja (zaduženje) od jedinica lokalne samouprave, kako bi podaci o potraživanjima bili evidentirani u poslovnim knjigama, odnosno iskazani u financijskim izvještajima u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija te Pravilnika o neprofitnom računovodstvu i računskom planu.

Stranka u cijelosti prihvaća Nacrt izvješća o obavljenoj reviziji.

Provedba naloga i preporuka

- 1.1. Državni ured za reviziju obavio je financijsku reviziju Stranke za 2021., o čemu je sastavljeno Izvješće. O financijskim izvještajima i usklađenosti poslovanja izražena su uvjetna mišljenja. Revizijom za 2022. provjereno je je li Stranka postupila prema nalogima i preporukama danim u prošloj reviziji, u skladu s Planom provedbe naloga i preporuka.

U tablici u nastavku navode se nalozi i preporuke iz prošle revizije i njihov status.

Tablica broj 4

Provedba naloga i preporuka iz prošle revizije

Redni broj	Naziv područja ili potpodručja	Godina prošle revizije	Nalog ili preporuka	Rok prema Planu provedbe naloga i preporuka	Status
	1	2	3	4	5
1.	Sustav unutarnjih kontrola	2021.	Pratiti redovno financijsko poslovanje Stranke obavljajući pregled poslovnih knjiga u skladu sa Statutom Stranke.	31. prosinca 2022.	provedeno
2.	Planiranje	2021.	Uz financijski plan donijeti plan zaduživanja i otplata te obrazloženje financijskog plana u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija i Pravilnika o sustavu financijskog upravljanja i kontrola te izradi i izvršavanju financijskih planova neprofitnih organizacija.	31. prosinca 2022.	nije provedeno
3.		2021.	U godišnjem programu rada uz opis aktivnosti navesti za svaku aktivnost planirane rashode prema vrsti i izvoru financiranja te pri izmjenama financijskog plana donijeti i izmjene programa rada.	31. prosinca 2022.	djelomično provedeno
4.		2021.	Pratiti ostvarenje rashoda po aktivnostima utvrđenim godišnjim programom rada, kako bi se omogućilo učinkovitije upravljanje i kontrola financijskih sredstava.	31. prosinca 2022.	provedeno
5.		2021.	Evidentirati poslovne događaje u poslovnim knjigama na temelju vjerodostojne dokumentacije u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija.	31. prosinca 2022.	djelomično provedeno
6.	Računovodstveno poslovanje	2021.	Ustrojiti knjigu potraživanja ili u glavnoj knjizi osigurati potrebne podatke o potraživanjima od svih jedinica lokalne samouprave, u kojima Stranka ima članove u predstavničkim tijelima, izravnim raščlanjivanjem stavki glavne knjige, u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija.	31. prosinca 2022.	djelomično provedeno

Redni broj	Naziv područja ili potpodručja	Godina prošle revizije	Nalog ili preporuka	Rok prema Planu provedbe naloga i preporuka	Status
	1	2	3	4	5
7.		2021.	Pribavljati odluke jedinica lokalne samouprave o visini sredstava za redovito financiranje političkih stranaka te na temelju navedenih odluka evidentirati potraživanja (zaduženje), kako bi podaci o potraživanjima bili evidentirani u poslovnim knjigama, odnosno iskazani u financijskim izvještajima u skladu s propisima koji uređuju financijsko poslovanje i računovodstvo neprofitnih organizacija.	31. prosinca 2022.	nije provedeno

Obrazloženje danih naloga i preporuke koji su djelomično provedeni daje se u nastavku.

- U godišnjem programu rada uz opis aktivnosti naveden je planirani rashod i izvor financiranja, ali pri izmjenama financijskog plana nisu donesene i izmjene programa rada.
- Pojedini poslovni događaji u okviru računa reprezentacije i usluga savjetovanja odnosa s javnošću i Facebook komunikacije u poslovnim knjigama nisu evidentirani na temelju vjerodostojne dokumentacije.
- Stranka je ustrojila knjigu potraživanja raščlanjivanjem stavki glavne knjige, ali podaci o potraživanjima od svih jedinica lokalne samouprave, u kojima Stranka ima članove u predstavničkim tijelima, nisu ažurirani.

Stranka je i nadalje u obvezi postupati prema nalogima i preporuci Državnog ureda za reviziju, koji nisu provedeni ili nisu u cijelosti provedeni.

1.2. Stranka je prihvatila status naloga i preporuka iz prošle revizije.